

A könyvtár nevelőintézmény

Beszélgetés az ideológiai irányelvekről a Somogyi Könyvtárban

A Somogyi Könyvtár MSZMP alapszervezetének gyűlésén fontos határozat született: megyei jellegű kommunista könyvtárosi tanácskozás összehívását kezdeményezték. Erre az ankét-ra meg akarják hívni a megyei, az egyetemi könyvtár, a szakszervezeti megyei könyvtári hálózat kommunista könyvtárosaikat, a megyei pártbizottság és a tanács, a városi pártbizottság és a tanács, valamint a Művelődésiügyi Minisztérium képviselőit.

Milyen kérdések körül folya ez a város és megye könyvtárainak élen járó dolgozóit megmozgató vita? — elsősorban ez iránt érdeklődünk a Somogyi Könyvtárban. Szabó Imre, az alapszervezet titkára válaszol:

Pedagógiai funkció

— Mi a könyvtárakat mindenekelőtt nevelőintézményként tartjuk számon; erről egy pillanatra sem szabad megfeledkezniük a kommunista könyvtárosoknak. Epp ezért az ankét-on szeretnénk felhívni a figyelmet — az irányelvek szellemében — a könyvtárak ideológiai-pedagógiai funkciójának elsődlegességére, arra, hogy — természetesen a dogmatikus módszerek kizárásával —, de fokozatos gondnal, megkü-

lönbözöttetett módon kell propagálnunk az olvasók körében a szocialista szemléletet tükröző műveket, s vállalnunk kell a szocialista gondolkodástól áthatott tudományos munkák hatékonyabb propagálását is. Egyre inkább szeretnénk küzdeni a jövőben az olvasók passzív kiszolgálása, a könyvtár „hivatallá” degradálása, az elbürokratizálódás módszerei ellen. A könyvtárak a maga szerény, mégis hatékony eszközeivel nagyon sokat tehet számtalan kispolgári jellegű jelenség: az individualizmus, az anyagiasság, a nacionalizmus, a vallásos világnézet elleni harcban, hiszen a könyvtárak forgalma nemcsak egy-egy olyan korszerű tudományos esemény alkalmából nő meg rendkívüli mértékben, mint amilyen az úrhajózással kapcsolatos egy-egy új mozzanat, hanem igen sok új külső belpolitikai, gazdasági és művészeti siker esetén is.

A nagyképi tudományoskodás ellen

— Szorosan vett „szakmai” kérdések megvitatására is sor kerül az aktívulésen? — Nagyon helyes lenne, ha — ugyancsak az irányelvek szellemében — sort keríthetnénk az elméleti kézikönyvek, a különféle egyetemi tankönyvek meg-

írásának módszerét érintő problémák megbeszélésére is. E könyvek minél teljesebb sorú elkészítését az irányelvek is sürgetik, s ez nagyon indokolt, ezekre — tapasztalatból tudjuk mi, könyvtárosok — égető szükség van. Azonban annak is szeretnénk hangot adni: nagyon jó volna, ha e művek között minél több olyan akadna, mely igényesen, mégis népszerű módon, a szélesebb olvasókörzés számára is érthetően terjesztene az ismereteket. Félreértés ne essék: nem a tudományosság színvonalából való engedelmekre gondolunk; ám azt sem hisszük, hogy minden tudományos írásműnek feltétlenül unalmasnak és nehezen érthetőnek kell lennie a nem szakemberek számára... Folyóiratainkban is szép számban lehetünk olyan filozófiai, szociológiai, esztétikai cikkeket, melyek elárulják, hogy szerzőjük dolgozata megformálása közben csak kollégáinak, kritikusaiknak várható véleményével számolt, nem pedig azzal, hogy művéből mennyit képesek profitálni a mi olvasóink, akik között társadalmunk minden rétegének képviselői megtalálhatók ma már. A nagyképi homályosságot, teker-nyességet, tudományoskodást semmiféle, a legelvonatottabb téma sem követeli meg.

Szervezésben a népművelésben

Debrecenben tartott, s a közelmúltban lezajlott országos népművelési ankét-on határozat született arról, hogy a könyvtárakat az eddiginél sokkal szervezettebben kell beépíteni a népművelés rendszerébe. Nyilván az összehívandó könyvtáros-aktíva is hasznosan hozzájárul e cél megközelítéséhez.

D. E.

Napirenden a fiatalok bűnözése

Ülést tartott az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága

Az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága szerdán ülést tartott a Parlament góbelin-terében. Dr. Pongrácz Kálmán elnöki megnyitója után dr. Gödöny József, az Országos Kriminálisztikai Intézet igazgatója tájékoztatta a képviselőket a fiatalok bűnözésének okairól, a bűnözés számszerű alakulásáról. Egyebek közt beszámolt arról, hogy az illetékes állami és társadalmi szervek állandóan figyelemmel kísérik a fiatalok bűnözésének alakulását, s behatóan foglalkoznak a prevenció különféle módjaival. A kérdés többek között azért is jelentős, mert a fiatalok bűnözés alakulása a tapasztalatok szerint döntően befolyásolja a következő évek bűnözési statisztikáját.

Az igazgató rámutatott arra is, hogy ifjúsági bűncselekmények számának csökkentésében elért eredmények jelentősek. Erről tanúskodik például az is, hogy a fiatalok terheltek száma jelenleg csaknem fele az 1955. évinek. Elgondolkoztató azonban, hogy a legutóbbi évtizedekben a bűnügyi krónikák adatai szerint a bűncselekmények száma stagnál, a terheltek száma is nagyjából azonos színvonalon mozog. Ez arra inti az illetékeseket, hogy további erőfeszítésekre van szükség a megelőzésben.

A statisztikák egyébként azt mutatják, hogy a fiatalok között a leggyakoribb a vagyon elleni bűntett. A vizsgálatok szerint azonban az esetek 90 százalékában az indítékok között nem valamilyen életszükséglet kielégítése, hanem megdöntöltség, felelőtlenség, kalandvágy szerepel.

Figyelmeztető adat az is, hogy a bűntettelt elkövető fiatalok között csupán kis töredéke él rendezett családi környezetben. A beszámoló vita követte. (MTI)

Egy évre emelték fel számos tartós fogyasztási cikk jótállási idejét

KÖLCSON KÉSZÜLEKET KAPNAK A RÁDIO- ÉS TELEVÍZIÓTULAJDONOSOK — KICSERÉLIK A GYÁKORAN MEGHIBÁSODÓ KÉSZÜLEKEKET — ÚJ RENDELKEZÉSEK A GARANCIÁLIS JAVÍTÁSOKRÓL

A belkereskedelmi miniszter a kohó- és gépipari miniszterrel közösen, a vásárlók fokozott védelme érdekében új utasítást adott ki a tartós fogyasztási cikkek garanciális javításáról. A rendelkezés az eddigi szabályzatokat a lakosság részére igen kedvezően módosítja, s azonkívül, hogy

a vásárlóknak több kedvezményt nyújt, a minőség javítását célozza, a gyártó vállalatokat a kifogástalan áruk forgalomba hozására ösztönzi.

Az utasítás kiterjesztette a jótállási kötelezettséggel forgalomba hozott cikkek körét a kukta gyorsfőzőkre, valamint a nem elektromos kávéfőzőkre is. Ezután az olajkályhák, a gáztűzhelyeknél, a vízmelegítőknél is az általános garanciális feltételek az érvényesek. Az utasítás szerint a tartós fogyasztási cikkek nagy részénél, például a kerékpároknál, motoroképároknál, háztartási varrógépeknél, hűsugárgépnél, padlókeféző gépeknél, porszívóknál, centrifugáknál, lemeztárolóknál stb. a jótállási időt egységesen egy évre emelték fel. Kivétel a mosógép és a hűtőszekrény, amelyek garanciális ideje 6 hónap, illetve 2 év maradt.

Egységesen rendezi az utasítás a javításokkal kapcsolatos szállítási kötelezettsé-

geket és a költségviselés kérdését, mégpedig azzal az elvvel, hogy a vásárló semmiképpen sem terhelhető indokolatlan költségekkel.

A lakásokban nem javítható súlyosabb cikkek, gépek — mint például a hűtőszekrények, a televíziók, a zene-gépek, az olajkályhák, a mosógépek, a centrifugák — elszállításáról és visszavételéről a szerviz köteles gondoskodni. Amennyiben a javításra szoruló ilyen gépet a vevő szállítatja be a szerviz kérésére, úgy a költségeket a szerviz megtéríti. A kisebb cikkek, például villanyvasaló, főzőlapot, 10 kilométer könnyebb rádiót stb. ezután is a vevőnek kell a szervizbe eljuttatni és onnan elvinni.

A gyakori viták elkerülésére az utasítás egyértelműen kimondja, hogy

a javítás időtartamával a készülék garanciális idejét meg kell hosszabbítani.

Ha a rádió és a televízió javítása 15 nappal tovább tart, a szerviz köteles díjmentes kölcsönkölcsönzést adni, s azt a lakásra szállítani és üzembe helyezni. A szerviz a 30 napon túli javítás esetén a televízió- és a rádióelőfizetési díjat köteles a készülék tulajdonosának megtéríteni.

Alapvetően új a rendelkezésnek az a része, amely

Furcsa nézetekkel fut néha össze az ember. Valamikor úgy óhajtottuk a nyugodt, kiegyensúlyozott, megelégedettség nélküli politikát és vezetést, most meg elém áll egy isten teremtménye és azt szajkózza, hogy unalmas, egyhangú nálunk az élet, a gazdaság, a politika. Ugyanazt papoljuk már évek óta munkáról, társadalomról, ideológiáról. Önköltség, termelékenység, export, mértékeltetés, megfontoltság, szerénység... Vagyis, hogy verik a várt már ez a nóta, se meg nem győz, se nem lelkesít. Valami nagy, felemelő dologra lenne már szükség a sok szürke esztendő után; valami olyanra, ami igazán fémjelzné manapság a szocializmus építését. Dunaiújváros? — kérdezem. Esetleg. Vegyi kombinátok? Olyasféle is. Harminec százalékos életszínvonaljavítás? Ha nem is harminc, de efféle... Az emberek várnának már valami nagyot, imponálóat a párttól, meg a kormánytól... Hiszen évek óta nagyon szerények vagyunk Krajcsáros dolgokon vajdunk. Mindig a gondokról beszélünk, s ez az örökös „agymosás” már-már kedvetlenül teszi az embereket. Unják a problémákat. Húsz év után kell nekünk társadalmi mozgalmat csinálni olyan dolgokból, mint az őszi betakarítás? A létszám meg a bérzárkálkodás? Az életszínvonal meg áll, topog... Szóval „fel kellene dobni magunkat” valamivel, mert meg a terveink, az elgondolásaink is rövid pórázra járnak, halatlan fegyelműzettek. Nagyobb, lelkesítőbb perspektíva kellene...

Egyszerűsre fújta el — de a válasz nem megy ugyanígy. Jól cseng, nagyon oda kell figyelni, hogy a falsot észre-vegye az ember ebben a gondolatban. Mert ugye, úgy tanultuk, úgy szoktuk meg a szocializmust, mint amelyben nagy számok, nagy tervek, nagy változások dominálnak. Szédítő programok, egész sarkából kiforgatott régi, s hatalmas új társadalmi és gazdasági mű. Egymásra toluó százalékok, meredek grafikonok, fantasztikus statisztikai változások! Ma pedig ilyet ritkábban találunk. Közbejön ugyan egy Erzsébet-híd, egy-egy új vegykombinát, a föld-

alatti gyorsvasút építésének folytatása, de nem olyan tömegben, mint azelőtt. Két három százalékot kúszik évente a reáljövedelmet jelző mutató is, de nem ugrik 15-20-at. Nem lenne jó? Nem lenne szükség gyorsabb előrehaladásra? Lejárt volna a nagy dolgok ideje? Vagy ha végigmegyünk a logikai láncon, egészen odáig is elkalauzol bennünket ez a nézet, hogy végül is a szocializmus sem tud perspektívát adni, húsz év alatt kifutotta volna magát, nem bírja tovább olyan nagy szusszal? Ha idáig kísérjük a véleményét, kiderül, hogy nemcsak szemléletéről van szó, hanem ideológiáról.

Közvélemény rangján nem említhetjük ezt az elégedetlenséget. Hiszen az emberek nem agognak amiatt, hogy nem változik a politika. Eppen ezt tekintik a vezetés hiteles próbájának. Ha örökösen korrigálni kellene, újra meg újra programot kellene adni — az a politika hiteltel rotaná. S nem áll-e ugyanez a gazdaságra? Hosszú távra kidolgozott gazdaságpolitikán munkálkodunk, amely meghozza napi és jövő kamatait is. A szocializmus nem tűri a gazdasági és politikai házárdfirást. Hogy óvatos a párt? Hát lehet-e elég óvatos egy olyan testület, amely egy nép jövőjéért felelős? Itt csak egy dologra kell szüntelenül tekintettel lenni: a szocializmus csak olyat adhat, amit holnap, holnapután sem vesz vissza. Minden intézkedésnek olyan fundamentumot kell rakni, amely nem inog. Az öletszerűség idegen a szocialista gazdaságtól. A kapcsolódás is. Megemlítette például vitapartnerem a gazdasági mechanizmus átszervezését. Hát meddig várunk vele? Másutt már csinálják! Kár lenne azonban azt hinni, hogy a mechanizmus feltélenül üdvözítő egymagában. Hozzáfoghatnánk ehhez, mielőtt mindenre kiterjedő alaposítással át nem gondolják a szakemberek csoportjai ezer meg ezer szempontból? Még divatmúlt formák megváltoztatása sem időszerű addig, amíg készen nincs az ígéretebb és minden bizonnal alkalmasabb!

Nekünk sincsenek varázspálcáink. A szocializmus alapjainak lerakása idején sok szempontból valóban több volt a látványosság. Az egész gazdasági szerkezetet át kellett alakítani, nagy hézagokat kellett pótolni. A fizikai nyomor megszüntetése

is emlékeztet harc volt. De innen már-már saját alapjain fejlődik tovább a társadalom, s az újabb százalékok lehetnek számértékben kisebbek — valójában jóval nagyobb alapítételek hányadai, s ily módon abszolút értékükben is más summák. Közönségesen ezt úgy szokták mondani egy szöveget példával: könyvebb volt Szovjet-Oroszországnak megharmadcszoroznia az ipari termelést a cári iparhoz képest, mint megkettőszerezni most.

A nagyvárak nem jó tematikusok. A fejlődés ütemét nem reálisan mérik. Így nem lehet igazuk abban sem, hogy manapság nincsenek nagy dolgok társadalmunkban és gazdaságunkban. Csak olyan folyamathoz értünk, amikor a minőségi változások a dolgok rendje és természetét szerint lassabban érlelődnek. A gondok és problémák melyeket „már un-nak”, a növekedés gondjai és problémái, és semmi garancia sem ígérkezik arra, hogy eljutunk valaha olyan társadalmi közegbe, amikor ezeket végképp nélkülözzük. Csakhogy ezeket nem unalmunkra produkálja az élet és a munka, hanem elfoglaltságunkra. Hogy megoldjuk őket. Hiszen az igények és célok izmosodása okozza ezt. Ha megelégednénk mostani állapotunknál, a mostani gondok helyett sem jöhetnének majd újak. Hogy mégis kevesebb gonddal beérnénk? De hiszen ezért kell róluk beszélni, sőt tüntetni!

Nagy dolgok... — akár-hogy nézegetjük is ezeket, akárhogy változik a nagy dolgokról alkotott elképzelés, egy bizonyos a szocializmus, mint társadalmunk minden jelenségének foglalatja, ma már olyan nagy és széles bázist jelent, amely a megszokott arányok átértékelésére is rákényszerít bennünket. Apró kis példa. Milyen nagy üzemnek te-szett a szegedi textilművek, amikor felavatták. Csodájára jártunk. Ma természetes otthonossággal szalad el a motorkerékpáros az épülő gumigyár mellett. Kell-e lelkesítőbb, mint az egykori és mai arányok, az egykori és mai alapok összemérése?

Csak azért álltam meg en-ami készen nincs az ígéretebb és minden bizonnal alkalmasabb!

Közéletünk hírei

SZAKSZERVEZETI KÜLDÖTTSEG UTAZOTT A VARSÓI VILÁGKONGRESSZUSRA

Szerdán a VI. szakszervezeti világkongresszusra Varsóba utazott Brutyó János, a SZOT elnöke és a kongresszuson részt vevő küldött-

ség többi tagja. A küldöttséget a Keleti pályaudvaron a SZOT titkárságának tagjai búcsúztatták.

HAZAERKEZETT AZ NDK-BÓL A PARTMUNKÁSKÜLDÖTTSEG

A Magyar Szocialista Munkáspárt pártmunkás-küldöttsége, amely Szili Gézánnát, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezető-helyettesének vezetésével a Német Szocia-

lista Egységpárt Központi Bizottságának meghívására látogatást tett a Német Demokratikus Köztársaságban, szerdán visszaérkezett Budapestre.

FOGADÁS A MAGYAR ÍRÓK SZÖVETSEGEBEN

Szerdán délután Nyikolaj Csukovszkij és David Szamojlov szovjet író, műfordító tiszteletre, akik a magyar-szovjet kulturális csereregymény alapján három

hetet töltenek Magyarországon az Írószövetség vendégként. Szakmai tanulmányútjuk idején Radnóti Miklós orosz nyelven megjelenő kötetét készítik elő.

A TIT-KÜLDÖTTSEG-HAZAERKEZETT MOSZKVBÓL

Moszkvából szerdán hazaérkezett Budapestre a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat 30 tagú küldöttsége, amely a Szovjetunió Összszövetségi Ismeretterjesztő Társulatának vendégként

egyhetes tanulmányúton merkedett a szovjet népművelő szervezet munkájával az ottani ismeretterjesztési módszereivel, eredményeivel és tapasztalataival. (MTI)